

Барбара Скочинська-Прокопович**БЕЗРОБІТТЯ І СУСПІЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ**

Автор дає визначення поняттю "безробіття" в предметному і суб'єктному аспекті, а також в категоріях економічних і психологічних наук. Перераховує загальноприйняті види безробіття, описує чинники, що їх спричиняють. Продемонстровано дії держави на прикладі міста Жешува (Підкарпаття, Польща)

Ключові слова: безробіття, причини і наслідки явища безробіття, методи протидії, адресат, політика держави

Barbara Skoczynska-Prokopowicz**THE NOTION OF UNEMPLOYMENT AND POLICY OF THE STATE**

The author defines the notion of unemployment in the subjective and objective aspect and in categories of economic, legal, sociological and psychological sciences. She mentions generally accepted divisions describing this phenomenon considering factors which cause it and subjects. There are also mentioned activities of the state on a local plane on an example of the city of Rzeszów (Podkarpacie, Poland).

Key words: unemployment, causes and results of the phenomenon, methods of counteraction, addressee, policy of the state.

УДК 94(438)**Славомир Шультіс****ЗНАЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПЕРІОД ОСВІТНЬОЇ МІГРАЦІЇ**

У статті автор досліджує значення вивчення іноземної мови в період освітньої міграції, що дає можливість молодим людям ознайомитися з культурою і традиціями інших країн, а згодом виїхати туди на тимчасове або постійне місце проживання. З'ясовує, що серед причин виїзду молоді за кордон можна виокремити такі: міграційна політика громадян Євросоюзу, політичний курс Євросоюзу, можливість використання іноземних студентів для економічного розвитку, а також інтенсивний набір іноземних студентів до вищих навчальних закладів.

Ключові слова: освітня міграція, студент-іноземець, іноземна мова, Євросоюз, заняття з іноземних мов.

На усіх етапах існування вищої освіти були переселення, переміщення, рух, одним словом, існувало таке явище, як міграція. Мігрували як студенти, так і викладачі, переобладнувалися школи і вузи. Університетське життя є дуже неоднорідним, різноманітним, складним, тобто – багатим.

Міграційний рух, який спостерігається останнім часом відбувається з різних причин. Як свідчать більшість досліджень, найчастіше – з економічних, орієнтуючись на конкретні країни (регіони). Беручи до уваги той факт, що міграційні процеси продовжуватимуться у майбутньому, ключовим питанням постає міграція. Підвищений інтерес до транскордонного навчання – це вихідна точка для виїзду молоді до інших країн, отже, створює можливість залишитися (тимчасово або постійно) за кордоном. Слід зауважити, що кульмінаційний період для виїзду людей за кордон припадає на 90-і рр. XX ст. Де в основі міграційних процесів лежали такі чинники: зростання кількості приїжджих студентів (у результаті, наприклад, розпаду СРСР і утворення ЄС); втілення у життя європейських освітніх програм (Ерасмус, Сократ); зміна ставлення органів влади (розглядали приїзд іноземних студентів як можливість підвищення економічного розвитку країни); зміна ставлення вищих навчальних закладів (почали активно проводити набір іноземних студентів як таких, що підносять престиж навчального закладу) [1, с. 8].

У ст. 149 договору про ЄС і договору про заснування європейської спільноти йдеться про те, що "Спільнота сприяє розвитку якості освіти, заохочуючи до співпраці держав-членів, у випадку необхідності, підтримуючи та доповнюючи їхні дії, поважаючи в повній мірі відповідальність держав-членів за зміст навчання й організацію освітніх систем, а також їх культурну та мовну різноманітність" (Договір про Європейський союз, ст. 149). У цій же статті йдеться і про те, що спільнота спрямовує свої дії на те, щоб: розвивати європейський вимір в освіті, зокрема, шляхом вивчення та поширення мов держав-членів; сприяти мобільності студентів та викладачів, зокрема, шляхом визнання дипломів вищих навчальних закладів та термінів навчання; сприяти співпраці навчальних закладів; розвивати обмін інформацією та досвідом з питань, які є спільними для

держав-членів і стосуються системи освіти; сприяти розвитку обміну молоддю та фахівцями з соціоосвітніх питань; заохочувати розвиток дистанційного навчання.

Така значна кількість завдань, що стосуються розробки та реалізації концепцій в освіті і підготовці кадрів для держав-членів є підтвердженням їх різноманітності та необхідності збереження. Вони представлені повною мірою в одному з документів спільноти: "Освіта в Європі відображає багатство мов, культур і систем, які є невід'ємною частиною ідентичності її країн-членів та регіонів".

Згідно із даними міжнародної організації, іноземні студенти надають перевагу суспільним (третина усіх студентів) і точним наукам (чверть усіх студентів). Майже 16 % вибирають гуманітарні науки і медицину і 10 % – сільське господарство, сферу послуг і педагогіку. В деяких країнах, однак, існують інші тенденції, наприклад, у Бельгії, Данії, Польщі, Італії та Угорщині, де студенти надають перевагу навчанню на факультетах медицини у Словаччині, Угорщині та Бельгії вони вибирають сільське господарство, а у Німеччині, Швейцарії та США – надають перевагу факультетам із точними науками [2, s. 149–157].

Міжнародна організація з міграції вказує на ключові чинники, що впливають на рішення потенційного студента щодо вибору країни, у якій він має намір навчатися. До них належать: міграційна політика країни; можливість знайти роботу в країні; взаємовизнання дипломів; кошти навчання; кошти проживання; імідж навчального закладу; вступ до вузу (іспити, Numerus Clausus); підтримка міграційного процесу "на захід" (міграційний ланцюг); привабливість країни (природа, культура, стиль і якість життя); інфраструктура для студентів.

Згадані чинники можуть бути складовими цілеспрямованої політики країни, яка намагається сприяти приїзду молоді з-за кордону на навчання, або навпаки, перешкоджати цьому. Аналізуючи політичний процес і окремі аспекти правового регулювання країн, міжнародна організація з міграції виділила чотири підходи, які стосуються навчання за кордоном.

Взаємне визнання – мета: обмін думками, налагодження партнерських відносин, обмін студентами та викладачами; студенти, які навчалися за кордоном, або наукові працівники повинні повернутися до своєї країни.

Міграція кваліфікованих працівників – мета: високий розвиток країни; стимул для іноземців для навчання у країні, преференції для талановитих студентів (в основному студенти другого освітньо-кваліфікаційного рівня) і висококваліфікованих наукових працівників, сприятлива візова політика, яка дає можливість залишитися у тій чи іншій країні за кордоном.

Принесення прибутків – мета: навчання іноземних студентів є джерелом поповнення до бюджету країни; проводиться набір іноземних студентів; збільшується кількість вузів, де студенти платять за навчання і навчання проводиться іноземними мовами.

Побудова соціального капіталу – мета: розвиток країни, з якої прибув студент; студенти, які мають намір отримати освіту за кордоном, проходять практичне навчання та одержують стипендії; міграційна політика, яка сприяє виїзду за кордон на незначний період часу, очікуючи повернення кваліфікованих фахівців [3, s. 129–133].

Дослідження, проведені Інститутом громадських справ показують, що перша хвиля іноземних студентів появилася у Польщі відносно пізніше, порівняно з іншими європейськими країнами, а також США і Канадою. Ситуація змінилася у 90-х рр. XX ст. Упродовж наступних років кількість студентів з іноземними паспортами почало зростати. Помітне збільшення приїзду молодих людей, що бажали здобувати освіту в польських вузах припадає на кінець 90-х рр. – у 1999 р. до Польщі приїхало понад 6000, а в 2001 р. – 7000 осіб. Це відбулося з декількох причин. Зміни в зовнішньополітичній системі Польщі сприяли швидшому приїзду на навчання молоді з інших країн. Польські навчальні заклади теж сприяли цьому, надаючи різноманітні та привабливі пропозиції й умови навчання. Вирішальне значення мали нові програми щодо стипендій, особливо стипендії польського уряду для молодих людей, які проживали на Сході і мали польське походження [4].

Як наслідок, серед іноземних студентів було більше осіб, що мали польське походження. Початок XXI ст. – період значного збільшення кількості іноземних студентів. Так, упродовж 2001 – 2008 рр. вона зросла удвічі (з 7380 – до 15319 осіб), а за останні десять років (2001–2010 рр.) – майже втричі і склала 21474 осіб [5, s. 2].

Таким чином, основним завданням освітньої галузі поєднання студентам необхідних знань і практичних навичок за умови інформаційного й методичного забезпечення; діяльність вузів слід спрямовувати на інтенсифікацію процесів зростання соціальної активності в студентському середовищі, ініціативності й відповідальності за доручені справи, формування творчої, національно-свідомої особистості. Друге завдання навчальних закладів – створення умов для реалізації таких складових навчання: освіта – дослідження – інновації. Партнерство між діловим світом і різними секторами навчання, професійною підготовкою та науковими дослідженнями на різних рівнях може допомогти краще зорієнтуватися у навичках і компетенціях, необхідних на ринку

праці, а також зосередитися на просуванні інноваційних технологій та підприємництва з використанням усіх методів навчання. Важливо підтримувати широке коло представників освіти та громадськості з метою створення сприятливої творчої та емоційної атмосфери для розвитку творчих здібностей і збалансованого поєднання знань, вмінь із сформованою професійною позицією та соціальними потребами.

Європейська комісія направила державам-членам рекомендації щодо розвитку основних вмінь та навичок для навчання протягом життя, що визначаються як поєднання знань, навичок і вмінь, які потребують особи для самовизначення й власного розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інтеграції та працевлаштування.

Визначено вісім основних вмінь та навичок: спілкування рідною мовою; спілкування іноземними мовами; наявність математичних здібностей і основ науково-технічних вмінь та навичок; уміння користуватися інформаційними технологіями; уміння вчитися; наявність почуття соціальної гідності і громадянського обов'язку; прояв ініціативності та підприємництва; дбання про культурну спадщину.

Окремі вміння і навички вважаються однаково важливими, їх певні форми діяльності частково покриваються і переплітаються. Оволодіння базовими навичками мовленнєвої діяльності, читання, письма, а також навичками використання засобів інформаційних і комунікаційних технологій є необхідною умовою навчального процесу; таким чином, вміння вчитися сприяє іншим видам діяльності, пов'язаним із навчанням. Деякі питання стосуються усіх видів діяльності: критичне мислення, креативність, ініціативність, розв'язання проблем, оцінка ризику, прийняття рішень і конструктивне управління почуттями – важливими для всіх восьми основних вмінь та навичок.

Навчальна мобільність включає як молодь так і дорослих, у тому числі вчителів. Представники Ради Європи та уряди держав-учасниць вирішили ("Висновки Ради та представників урядів держав-членів, які зустрічалися в Раді 21 листопада 2008 р. щодо мобільності молоді" (2008 / С 320/03), що кожна молода людина повинна мати можливість скористатися будь-якою формою мобільності, незалежно від того, чи це відбуватиметься під час навчання, проходження стажу, перебуваючи на курсах підвищення кваліфікації, займаючись волонтерською діяльністю, зокрема: кожен учень, який одержує загальну або професійну освіту, повинен мати можливість під час навчання брати участь у програмі мобільності; кожен студент, який здобуває вищу освіту, повинен мати можливість навчатися або стажуватися за кордоном. Вищі навчальні заклади мають прагнути до того, щоб використати мобільність студентів як частину їх навчальної програми під час одержання першого або другого освітньо-кваліфікаційного рівня.

Важливим аспектом освітньої політики ЄС є сприяння вивченню іноземних мов. Європейська комісія – повідомлення ради комісії, європейського парламенту, економічного та соціального комітету та комітету регіонів, "Нова рамкова стратегія з питань багатомовності", COM (2005 р.) 596, приділяє значну увагу питанню багатомовності в країнах ЄС. Враховуючи цей факт, що 450-мільйонне населення ЄС розмовляє 23 офіційними мовами євроспільноти, приблизно 60 регіональними мовами і багатьма нерегіональними мовами (розмовляють етнічні меншини), необхідною умовою мирного співіснування жителів ЄС є вивчення іноземних мов і збереження мов етнічних меншин. Для цього, однак, необхідно розглядати цю різноманітність мов як фактор, який сприяє єдності і розвитку Європейського союзу, а не створює перешкоди для його розвитку.

Багатомовна політика ЄС ставить перед собою три завдання: заохочення до вивчення іноземних мов і сприяння використанню різних мов в євроспільноті, сприяння розвитку національних культур та ознайомлення громадян з правовими нормами, процедурами ЄС в рідній мові.

Далекосяжні завдання євроспільноти щодо вивчення іноземних мов є досить амбітними. У березні 2002 р. під час зустрічі на високому рівні, глави держав та урядів ЄС у Барселоні закликали до навчання дітей щонайменше двох іноземних мов, починаючи з раннього віку. Метою європейської комісії є сприяння громадянам євроспільноти у вивченні кількох іноземних мов з тим, щоб кожен володів навичками та вміннями спілкування, крім рідної, двома іноземними мовами; сприяння розвитку іноземних мов [3].

Європейська комісія передбачила заходи, що сприяють державам-членам у цьому питанні. Крім згаданих програм, таких, як "Навчання протягом всього життя" та "Молодь в дії", що сприяють насамперед підтримці мобільності та співробітництва з людьми з різних країн, європейська комісія забезпечує також підтримку програми "Культура", в рамках якої, між іншим, здійснюється фінансування перекладів літературних творів з одних європейських мов на інші.

Усі ці заходи та програми спричинили появу перед вищими навчальними закладами, де навчають іноземних мов, нових завдань. З одного боку, на заняттях з іноземних мов студенти початкових семестрів повинні бути підготовлені для продовження науки у вузах за кордоном, з

іншого, збільшення кількості студентів вимагає зміни методологічного підходу до занять з іноземної мови.

Крім одержання теоретичних знань і здачі заліків та екзаменів з певних предметів, студенти хотіли б дізнатися про культуру, побут людей і, можливо, також набути перших професійних вмінь та навичок, наприклад, під час проходження практики. Щоправда, нині з'являється дедалі більше професій, де достатньо володіти тільки англійською мовою, або мати хоча б мінімальні знання з польської.

Відвідування занять, де навчають основ польської мови – це чудова можливість для польських студентів опанувати інші методи й навички навчання, а також навчитися мови, якою розмовляють іноземні студенти. Присутність таких студентів на практичних заняттях вимагає зміни методологічного підходу в такий спосіб, щоб вони були ефективні для всіх учасників занять. У мене немає можливості, наприклад, пояснювати граматичні правила польською мовою, або перекладати довгі абзаци тексту. Лектор повинен радше застосовувати комунікативні методи і повністю спілкуватися на заняттях іноземною мовою (тобто спілкуватися рідною мовою тільки у випадку необхідності, якомога менше вживати її під час занять) [6].

А які очікування польських студентів, які мають намір виїхати протягом семестру на навчання за кордон або продовжити навчання другого чи третього освітньо-кваліфікаційних рівнів у закордонному вузі.

По-перше, вони потребують знання іноземної мови для спілкування у реальних життєвих ситуаціях. Як відомо з досвіду, не всі першокурсники володіють іноземною мовою на рівні B1, як це зазначено в атестатах зрілості, які є перепусткою для навчання у вищому навчальному закладі. Для цієї категорії людей потрібно організувати додаткові заняття, на які, в основному, у вузі немає коштів. Єдине ефективне розв'язання проблеми сьогодні – залучення цих осіб до самоосвіти і створення можливості використовувати різні допоміжні засоби (користуватися електронними дидактичними матеріалами або навчатися через Інтернет). У зв'язку зі зростаючою кількістю зовнішніх компаній, що пропонують свої послуги за відносно низькими цінами, ми можемо звертатися до керівництва вузу з проханням про придбання пакетів для студентів. Іншим шляхом подолання проблеми є можливість розроблення власних дидактичних матеріалів з метою подальшого опрацювання їх студентами.

Другий чинник на який сподіваються студенти з-за кордону – знання основної загальної лексики, пов'язаної з навчанням у вузі та студентським життям. У цьому випадку добре було б розробити або використати доступні матеріали, щоб вивчити певний обсяг матеріалу і розширити спектр відповідних вмінь та навичок.

Третім, найголовнішим чинником, є ознайомлення студентів з лексичним матеріалом з певної тематики. На багатьох напрямках це завдання є нормативно-правовим документом – національною рамкою кваліфікацій у вигляді результатів навчання – визначено основним [7]. Для навчання з метою одержання I-го кваліфікаційного рівня формулювання у багатьох випадках звучить так: студент вміє висловити свою думку в усній та письмовій формі з тематики (подається галузь науки – наприклад: педагогіка, ландшафтна архітектура, економічні науки і т. д.). Завдяки такому вивченню фахової термінології, студент зможе легко спілкуватися, користуватися літературою в оригіналі, а в майбутньому – представити результати власних спостережень (напр., брати участь у діяльності наукових товариств, у міжнародних програмах обміну студентами).

У цьому випадку, звісно, може виникнути думка, що це завдання є нездійсненним при мінімальній кількості годин, призначених для занять з іноземної мови. Учитель повинен усвідомлювати, що впродовж 120 год., відведених на вивчення іноземної мови, він не має змоги навчити студента відповідного напрямку всіх слів і виразів, необхідних для вибраної спеціальності. Однак можливо і необхідно опрацювати основну лексику і граматичні структури. Володіючи основними граматично-лексичними знаннями, студент може ще більше поглиблювати свій словниковий запас, наприклад, читаючи тексти в оригіналі. Добре було б надати студентіві встановлені шаблони (зразок якогось оповідання, анотації дисертації іноземною мовою, а також презентацію на відповідну тему з вибраної спеціальності) [8].

Завдяки такому навчанню студент одержить базові знання з використання фахової термінології іноземною мовою із задоволенням скористається літературою в оригіналі, а в майбутньому зможе представити результати власних досліджень (наприклад, беручи участь у міжнародних наукових колах або в міжнародних програмах з обміну студентів). Такий студент з радістю скористається нагодою щодо проходження практики за кордоном (наприклад, студенти напрямку "Фізіотерапія" проходять практику у реабілітаційних клініках Німеччини).

Володіючи таким "скелетом мови", студент сам підсвідомо поглиблюватиме свої мовні вміння та навички, перебуваючи в середовищі, де розмовляють іноземною мовою, або перебуваючи поряд

з людьми інших національностей (наприклад, навчаючись англійською чи німецькою мовою в Угорщині, або французькою – у Румунії).

Іншим очікуванням, про яке дуже часто забувають, є ознайомлення студентів з основними відмінностями в культурі, з іншими культурами і системами цінностей. Ці набуті знання, без сумніву, допомагатимуть їм під час навчання за кордоном.

Отже, у наш час з'являється все більше і більше молодих людей, які хочуть знати іноземні мови. Вони розуміють важливість їх вивчення, знають про ті переваги, які дає знання іноземних мов будь-якій культурній людині. Вивчення будь-якої іноземної мови розкриває перед нами нові можливості, робить багатшим наш духовний світ. Володіючи іноземною мовою, особливо фаховою термінологією, людина автоматично переходить на вищий соціальний ступінь, оскільки стає конкурентно спроможним претендентом на високооплачувану посаду. Адже, як відомо, престижні організації, зазвичай, або самі є представниками іноземних фірм, або ведуть з ними активну партнерську діяльність. А там без знання іноземної мови не обійтись. Іноземні мови поліпшують якість нашого життя в усіх її сферах, дають можливість знайти високооплачувану працю за кордоном.

Список використаних джерел

1. Studenci zagraniczni w Polsce na tle migracji edukacyjnych na świecie / Paweł Hut, Emilia Jaroszevska // Badania. Ekspertyzy. Rekomendacje. – Warszawa Instytut Spraw Publicznych, 2011. – S. 8.
2. Pietrus-Rajman M. A. Wsparcie polityki europejskiej przez programy UE dla doskonalenia komunikacji w Europie wielu kultur językowych na przykładzie projektów LINGUAPORTA, LOST IN... oraz ABC-LINGUATOUR / M. A. Pietrus-Rajman // Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. – Nr 17. – 2008. – S. 149–157.
3. Komiariec I. Spolocenske zmeny w súčasnej multikulturalnej spoločnosti / I. Komiariec // Myśl o wychowaniu: teorie i zastosowania edukacyjne / [red. nauk. Kazimierz Szmyd et al.]. – Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2013. – S. 129–133.
4. Komisja Europejska – Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego Oraz Komitetu Regionów, "Nowa strategia ramowa w sprawie wielojęzyczności", COM (2005) 596.
5. Edukacja w Europie: różne systemy kształcenia i szkolenia – wspólne cele do roku 2010: program prac dotyczący realizacji przyszłych celów systemów edukacji // Komisja Europejska. Dyrektoriat Generalny ds. Edukacji i Kultury; [oprac. Elżbieta Hoffmann; przeł. Ewa Kolanowska]. – Warszawa: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2003. – S. 14–18.
6. Iglicka-Okólska K. Kontekst demograficzny internacjonalizacji polskich uczelni a polityka imigracyjna. – Режим доступу: http://www.studyinpoland.pl/konsorcjum/pdfy/konferencja2013/6/kontekst_demograficzny.pdf.
7. Skoczyńska-Prokopowicz B. Efektywność edukacji w zakresie nauki języków obcych w perspektywie przeobrażeń społecznych / B. Skoczyńska-Prokopowicz // Myśl i praktyka Edukacyjna w obliczu zmian cywilizacyjnych. – Tom 2: Możliwości i zagrożenia dla rozwoju człowieka w perspektywie europejskiej / [red. nauk. Zofia Frączek [et al.]. – Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2012. – S. 433–438.
8. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie [Dz.U. L 394 z 30. 12. 2006]. – Załącznik, s. L394/13–18.
9. Kamiński I. C. Art. 149 Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w: Unia Europejska : podstawowe akty prawne / I. C. Kamiński. – Warszawa: "LexisNexis", 2004. – S. 141–142.
10. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego // Dziennik ustaw. – Nr 253. – Poz. 1520. – S. 14725, 14729, 14732.

Славомир Шультис

ЗНАЧЕНИЕ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ПЕРИОД ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ МИГРАЦИИ

В статье автор исследует значение изучения иностранного языка в период образовательной миграции, дает возможность молодым людям познакомиться с культурой и традициями других стран, а затем выехать туда на временное или постоянное место жительства. Выясняет, что среди причин выезда молодежи за границу можно выделить следующие: миграционная политика граждан Евросоюза, политический курс Евросоюза, возможность использования иностранных студентов для экономического развития, а также интенсивный набор иностранных студентов в высшие учебные заведения.

Ключевые слова: образовательная миграция, студент-иностранец, иностранный язык, Евросоюз, занятия по иностранным языкам.

Ślawomir Schultis**TOPICS FOR FOREIGN LANGUAGE CLASSES DURING EDUCATIONAL MIGRATION**

Since the 1990s, and in Poland mainly after its accession to the European Union in 2004, a significant increase in students' interest in cross-border education has been observed: the functioning principles of the European Union allow free movement of its residents, free choice of the study place, residence and work. The European Union governments notice the possibility of exploiting the educated graduate's potential, who has experience in living and learning in a country other than his/her homeland, whereas university authorities take the opportunity to recruit a foreign student to their own universities, especially in the face of demographic decline in the developed European countries.

Key words: education, migration, foreign student, foreign language, European Union, foreign language classes.

УДК 069(477.46)+004**Сергій Куценко****МУЗЕЇ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ:
КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ**

У статті досліджується представництво музеїв Черкаської області в мережі Інтернет в контексті проблеми інтеграції музейних установ у віртуальну мережу, змісту та актуальності розміщеної інформації на даних ресурсах, а також розширення їх діяльності в соціальних мережах для збільшення відвідувачів музейних установ. Висвітлюється ефективність використання науковцями джерельної бази вітчизняних віртуальних ресурсів музеїв. Акцентується увага на важливій ролі у вивченні питання популяризації, підтримки віртуальних ресурсів музеїв в нашій державі фаховими музейними виданнями.

Ключові слова: музеї, Інтернет, інформаційні технології, сайти, Черкаська область.

Упродовж останніх десятиліть Інтернет поширився в усі сфери діяльності людини, інформаційні технології набувають усе більшого значення у житті суспільства і держави в цілому. Глобальна мережа Інтернет стає важливою частиною культурного життя взагалі і життя установ культури зокрема.

У країнах Західної Європи сфера культури є важливим чинником соціально-економічного розвитку держави і розглядається як один із чинників формування конкурентоспроможності країни в сучасному світі. Культуру розглядають як складову частину в розв'язанні економічних, політичних і соціальних проблем. Музеї, як частинка культурної сфери інтегруються та адаптуються до нових умов, поставлених перед ними суспільством і перетворюються на важливі осередки освіти, науки і навчання. Музейні установи також поступово включаються в процес впровадження елементів новітніх технологій у своїй діяльності. Комп'ютер стає прогресивним робочим інструментом музейних працівників; стрімко зростає освоєння віртуального простору [2, с. 87].

Останнім часом не тільки за кордоном, але і в українській частині всесвітньої павутини з'являється усе більше сайтів, що представляють в Інтернеті музеї з українських регіонів. Але в Україні, визнаючи усі досягнення і переваги, які отримали музейні установи, слід вказати на низку не вирішених проблем. По-перше, це розвинутість веб-ресурсів центральних музейних установ і відсутність таких у регіональних музеїв. Це наочно можливо переглянути на прикладі музейних закладів Черкаської області. По-друге, не вирішеним також залишається і відсутність фахівців із обслуговування і наповненості інформаційних ресурсів у мережі Інтернет, а також необ'єктивності та застарілості поданих даних у Інтернет-джерелах.

Питанням впровадження новітніх інформаційних технологій в музейну справу і, зокрема, проблемою становлення і розвитку Інтернет-ресурсів в музейних установах займалися в більшості російські науковці такі як Ю. Бухман [2], М. Гендіна [1], М. Легеченко [3], О. Мастениця [4], М. Нікішин [5], О. Самаковська [6], В. Черненко [7–9]. Із 2004 р. в Росії Державний російський музей успішно реалізує програму створення центрів "Віртуального світу російського музею". Музеї, які беруть участь у програмі дають можливість відвідувачам детальніше ознайомлюватись із фондами та на більш якісному рівні демонструють глядачам історичні реконструкції втрачених музейних експонатів. Також вдосконалюється взаємодія між музеями та іншими подібними закладами науки та культури [7, с.13].

В Україні комплексних і глибоких досліджень по даній проблемі майже не проводилося. Лише в працях М. Рутинського і О. Стецюк [10] розглядаються питання впровадження новітніх технологій в